

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้การปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อพฤติกรรมสุขภาพและระดับความดันโลหิตของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ และครอบครัวที่มารับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองเขิน อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 ครอบครัว และกลุ่มควบคุม 2 ครอบครัว นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ก่อนและหลังการทำโปรแกรมการให้การปรึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยของค่าความดันโลหิตของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ก่อนและหลังการทำโปรแกรมการให้การปรึกษาระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงโดยกลุ่มควบคุมร้อยละ 70 และกลุ่มทดลองร้อยละ 65 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 51 - 60 ปี โดยกลุ่มควบคุมมีร้อยละ 70 และกลุ่มทดลองร้อยละ 65 กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสร้อยละ 65 รายและร้อยละ 70 ตามลำดับ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่อาศัยอยู่ด้วยกันกับสามี/ ภรรยา ร้อยละ 70 รองลงมา คือ อาศัยกับลูก/ หลาน ร้อยละ 30 กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ไม่มีบุคคลที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงในครอบครัวร้อยละ 80 และร้อยละ 60 รายตามลำดับ และส่วนใหญ่บุคคลที่เป็นโรคจะเป็นสามี/ ภรรยาของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 และร้อยละ 20 ตามลำดับ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีระดับความดันซิสโตลิกในช่วง 149 - 159 มิลลิเมตรปรอท ร้อยละ 75 และมีความดันไดแอสโตลิกในช่วง 90 - 99 มิลลิเมตรปรอท ร้อยละ 55 และ 65 ตามลำดับ เมื่อนำข้อมูลส่วนบุคคลมาทดสอบหาค่าความแตกต่างด้วย ไคสแคว์ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะของประชากร สังคม เศรษฐกิจและข้อมูล
เกี่ยวกับความดันโลหิต

กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม (n = 20)		กลุ่มทดลอง (n = 20)		การทดสอบความต่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p - value
1. เพศ					.114	.736
ชาย	7	35.00	6	30.00		
หญิง	13	65.00	14	70.00		
2. อายุ (ปี) (Range 41 - 60)	$(\bar{X} = 53.2 \text{ ปี}, SD = 5.74)$		$(\bar{X} = 52.9 \text{ ปี}, SD = 5.84)$		2.44	.992
41 - 50	6	30.00	7	35.00		
51 - 60	14	70.00	13	65.00		
3. เขตที่อยู่อาศัย					.229	.633
เขตเทศบาล	18	80.00	17	85.00		
นอกเขตเทศบาล	2	20.00	3	15.00		
4. สถานภาพการสมรส					1.370	.504
โสด	0	0.00	1	5.00		
คู่	13	65.00	14	70.00		
หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่	7	35.00	5	25.00		
5. ระดับการศึกษา					1.576	.455
ประถมศึกษา	17	85.00	14	70.00		
มัธยมศึกษาตอนต้น/ ปวช.	2	10.00	5	25.00		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวส.	1	5.00	1	5.00		
6. อาชีพ					2.489	.477
ไม่ได้ทำงาน	0	0.00	1	5.00		
เกษตรกร	10	50.00	8	40.00		
ประกอบกิจการส่วนตัว/ ค้าขาย	6	30.00	9	45.00		
รับจ้าง	4	20.00	2	10.00		
7. ท่านพักอาศัยกับ					1.091	.580
พ่อ/ แม่	0	0.00	1	5.00		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม ($n = 20$)		กลุ่มทดลอง ($n = 20$)		การทดสอบความต่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p - value
8. ค่าดัชนีมวลกาย (BMI)					30.00	.617
ผอม (< 18.5 กก./ม ²)	0	0.00	2	10.00		
สมส่วน ($18.5 - 22.9$ กก./ม ²)	6	30.00	8	40.00		
ท้วม ($23 - 24.9$ กก./ม ²)	8	40.00	3	15.00		
อ้วน ≥ 25 กก./ม ² ขึ้นไป	6	30.00	7	35.00		
9. รอบเอว					7.344	.394
ชาย						
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 34 นิ้ว	5	25.00	3	15.00		
มากกว่า 34 นิ้ว	2	10.00	3	15.00		
หญิง						
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 32 นิ้ว	10	50.00	9	45.00		
มากกว่า 32 นิ้ว	3	15.00	5	25.00		
10. การสูบบุหรี่					7.344	.394
ไม่สูบ	12	60.00	14	70.00		
สูบ	8	40.00	6	30.00		
11. มีบุคคลในครอบครัวเป็นโรคความดันโลหิตสูง					3.048	.384
ไม่มี	16	80.00	12	60.00		
มี	4	20.00	8	40.00		
พ่อ/แม่	0	0.00	2	10.00		
สามี/ภรรยา	3	15.00	4	20.00		
ญาติ	1	5.00	2	10.00		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม ($n = 20$)		กลุ่มทดลอง ($n = 20$)		การทดสอบความต่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p - value
12. ระดับความดันโลหิต					10.429	.404
ซิสโตลิก (มิลลิเมตรปรอท)						
140 – 159	15	75.00	15	75.00		
160 – 179	5	25.00	5	25.00		
ไดแอสโตลิก (มิลลิเมตรปรอท)					1.806	.771
90 – 99	11	55.00	13	65.00		
100 – 109	9	45.00	7	35.00		

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ก่อนและหลังการทำให้โปรแกรมการให้การศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลอง ก่อนทดลองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมสุขภาพเท่ากับ 69.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.23 หลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมสุขภาพเท่ากับ 84.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.45 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลองเท่ากับ 15.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.06 ส่วนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมสุขภาพเท่ากับ 66.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.28 หลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพเท่ากับ 74.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.30 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลองเท่ากับ 8.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.53 เมื่อนำผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไปทดสอบด้วยสถิติ t - test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 4.11, p = .000$) นั่นคือ ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุที่ได้รับโปรแกรมการให้การศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีพฤติกรรมควบคุมความดันโลหิตดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ (ตารางที่ 2) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุในระยะก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง						
	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{D}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i> - value
กลุ่มควบคุม	20	66.55	13.28	74.75	9.30	6.53	3.02	4.11	38	.000
กลุ่มทดลอง	20	69.00	13.23	84.80	10.45	5.06	7.34			

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยของค่าความดันโลหิตของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ก่อนและหลังการทำให้โปรแกรมการให้การรักษาระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

จากการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของค่าความดันโลหิตซิสโตลิกของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุกลุ่มทดลองก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันซิสโตลิกเท่ากับ 150.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.25 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันซิสโตลิกเท่ากับ 137.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.81 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยความดันซิสโตลิกหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลองเท่ากับ 13.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.49 ส่วนกลุ่มควบคุมก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันซิสโตลิกเท่ากับ 151.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.15 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันซิสโตลิกเท่ากับ 146.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.33 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยความดันซิสโตลิกหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลองเท่ากับ 4.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.87 เมื่อนำผลต่างเฉลี่ยค่าความดันซิสโตลิกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไปทดสอบด้วยสถิติ *t* - test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.76, p < .001$) นั่นคือ ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ได้รับโปรแกรมการให้การปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ มีพฤติกรรมควบคุมระดับความดันโลหิตซิสโตลิกดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของค่าความดันโลหิตไดแอสโตลิกของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุกลุ่มทดลองก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันไดแอสโตลิกเท่ากับ 95.20

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.79 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันโลหิตซิสโตลิกเท่ากับ 85.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.88 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยความดันโลหิตซิสโตลิกหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลองเท่ากับ 10.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.86 ส่วนกลุ่มควบคุมก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันโลหิตซิสโตลิกเท่ากับ 94.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.78 หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยของความดันโลหิตซิสโตลิกเท่ากับ 89.50 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.86 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยความดันโลหิตซิสโตลิกหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลองเท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.69 เมื่อนำผลต่างเฉลี่ยค่าความดันโลหิตซิสโตลิกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไปทดสอบด้วยสถิติ t -test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.20, p < .001$) นั่นคือผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ได้รับโปรแกรมการให้การศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ มีพฤติกรรมควบคุมระดับความดันโลหิตซิสโตลิกดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุที่ได้รับโปรแกรมการให้การศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีระดับความดันโลหิตดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยค่าความดันโลหิตซิสโตลิกและไดแอสโตลิกของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ก่อนและหลังทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง